

Dé lokale partij waar uw mening telt.

**Dé Lokale Partij met bestuurlijke ervaring,
degelijk en betrouwbaar, actief, kritisch en betrokken**

Bij *Smallerlands Belang* geldt:

- **Uw mening telt**
- **Wij zijn geen onderdeel van een landelijke politieke partij**
- **Wij willen goed, eerlijk en open communiceren**
- **Wij willen korte communicatielijnen naar de inwoners**
- **Wij streven een actieve participatie van inwoners na**

Verkiezingsprogramma 2018 – 2022

Smallerlands Belang laat op vele fronten van zich horen. Als plaatselijke inwonerspartij zijn wij altijd zichtbaar en altijd bereikbaar. Wij zijn daar, waar ook de mensen zijn. Directe contacten dus. U kunt ons tegenkomen tijdens werkbezoeken, bij sportwedstrijden, zaterdag in het centrum met straatinterviews of bij grote evenementen.

In ons verkiezingsprogramma voor de periode 2018 – 2022 staan 7 speerpunten centraal:

1. Duurzaamheid en milieu
2. Bevorderen en behouden van werkgelegenheid.
 - werken en leren samen met het bedrijfsleven opzetten.
 - vrije winkeltijden, dus ook koopzondag
3. Behoud van sociaal beleid en bestrijding armoede
4. Meer betaalbare huurwoningen, ook in de dorpen
5. Politie meer zichtbaar op straat
6. Geen discriminatie, iedere burger telt
7. Gemeentelijke lasten bevriezen, bezuinigen in de organisatie

1. Duurzaamheid en milieu

Daarvoor is een actief beleid nodig. *Smallerlands Belang* is voor een gifvrij groenonderhoud. Wij hebben expliciet aandacht voor zwerfafval. Ons aandachtspunt is: milieubewustzijn kan niet jong genoeg worden bijgebracht. Wij hechten dan ook grote betekenis aan milieueducatie op scholen. Uit het oogpunt van milieu en uitstoot CO2 zou de fiets hét vervoermiddel binnen onze gemeente moeten zijn, maar dan moeten de voorzieningen er ook zijn: veilige fietsroutes met voorrang voor de fiets en goede stallingsmogelijkheden in het centrum.

Wij willen het gebruik van fossiele grond- en brandstoffen helpen terug te dringen. Onze doelstelling is de landelijke streefnorm te hanteren. Gelijktijdig duurzaamheidsinvesteringen ook in de particuliere woningsector bevorderen. Naast het geldlenen tegen gunstige condities op het verduurzamen van woningen, als isolatie, benutten aardwarmte, gebruik warmtepompen, zonneboilers, zonnecollectoren, denken wij aan een stimuleringsfonds uitgevoerd als het project "de stimulerende invalshoek," waarbij de werkzaamheden bij voorkeur door ondernemers uit onze eigen gemeente moeten worden verzorgd. Onze doelstelling is in de komende periode te bereiken dat 25% van de daken in Smallingerland zijn voorzien van collectoren. Ruime gemeentelijke bijdragen moeten worden verstrekt bij aanschaf van energiebesparende systemen. Wij vinden dat hiervoor een revolving fund moet worden ingesteld. Wij ondersteunen de Duurzaamheidsvisie Smallingerland Energieneutraal in 2040.

Aan de plaatsing van de huidige generatie windmolens voor energieopwekking kleven te veel nadelen; het zal onze leefomgeving geen goed doen en daarom vinden wij dat energieopwekking door windmolens niet past in onze gemeente. We zijn tegen het winnen van (schalie)gas op ons grondgebied. De huidige technieken brengen veel risico's met zich mee voor de bodem.

2. Werkgelegenheid, bedrijvigheid en economie

Smallingerlands Belang wil primair de werkgelegenheid bevorderen en daartoe een aantal instrumenten inzetten.

Gunstige vestigingsvoorwaarden scheppen, zoals één loketfunctie, sneller afgeven van vergunningen, verstrekken van subsidies bij het in dienst nemen van werknemers met een arbeidsbeperking uit eigen gemeente.

Voor starters en nieuw te vestigen bedrijven willen wij gunstige financiële regelingen door o.a. vrijstelling van gemeentelijke lasten en heffingen voor een periode van maximaal drie jaar.

Smallingerlands Belang koestert het midden- en kleinbedrijf als een stabiele factor waar het gaat om werkgelegenheid. Bestaande bedrijven moeten zo goed mogelijk in staat worden gesteld om te vernieuwen of uit te breiden op de bestaande locaties.

De agrarische sector is een van de economische dragers van het buitengebied en vervult ook een belangrijke rol in het beheer van het landschap.

Smallingerlands Belang wil de werkgelegenheid in de gemeente in stand houden door meer gebruik te maken van lokale ondernemers. Daarbij dienen onze ondernemers en onderaannemers/ZZP-ers voorrang te krijgen bij de aanbesteding van lokale werken.

Wij zijn van mening dat een gezond en vitaal bedrijfsleven in de breedte en daar bedoelen wij industrie, middenstand, de recreatieve sector, horeca en het agrarisch bedrijfsleven, van groot belang zijn voor de leefbaarheid, vitaliteit en werkgelegenheid van onze kernen. Met het bedrijfsleven praten, in plaats van over het bedrijfsleven praten, staat in deze voorop. In gezamenlijkheid bouwen aan werkgelegenheid.

Bedrijfsleven en gemeente hebben elkaar nodig. *Smallingerlands Belang* wil meer werkgelegenheid creëren door het aantrekken van arbeidsintensieve bedrijven, met name de maakindustrie. De in onze gemeente gevestigde hightech bedrijven, die al samenwerken in het innovatiecluster, zetten onze gemeente op de kaart met innovatie, technologie en kennis. Dit innovatiecluster verdient waar mogelijk support om de werkgelegenheid uit te breiden.

De jeugdwerkloosheid willen we aanpakken door jongeren uit onze gemeente met een bijdrage of tegemoetkoming van de gemeente, te plaatsen bij lokale ondernemingen. Wij willen werk/leerprojecten samen met onderwijs en bedrijfsleven opzetten, met subsidie van de gemeente, om hiermee de integratie/re-integratie van werkzoekenden te bevorderen.

Smallingerlands Belang is voor vrije winkeltijden; dus ook de koopzondag. In 2014 hebben wij al duidelijk gemaakt hier een warm voorstander van te zijn.

Smallingerlands Belang wil de parkeertarieven op concurrerend niveau houden en één algemeen tarief voor alle "betaald-parkeren" zones. Door meer mensen naar het centrum te trekken, kan de werkgelegenheid van de middenstand worden gestimuleerd. Wij blijven ons inzetten voor een betere bereikbaarheid van het centrum van Drachten. De structurele gemeentelijke bijdrage voor jaarlijks terugkerende activiteiten door de ondernemersvereniging in het ondernemersfonds, moet worden gehandhaafd.

Voor de dorpen en het platteland staan wij voor het versterken van dienstverlenende functies, benutten van vrijkomende landbouwbedrijven en een minder streng vestigingsbeleid.

Snel internet voor heel Smallingerland vinden wij hoogstnoodzakelijk.

3. Sociaal beleid

De gemeente is sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de drie decentralisaties te weten (WMO, Participatiewet en Jeugdzorg)

WMO

Smallingerlands Belang wil dat iedere inwoner die zorg of huishoudelijke hulp nodig heeft, deze ook op een professionele manier krijgt aangeboden.

Sinds de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is ingesteld is de uitvoering bij de gemeente komen te liggen. Een goed functionerende en deskundige WMO-adviesraad is van groot belang. Deze moet in een vroeg stadium bij de besluitvorming betrokken en gehoord worden. De adviezen dienen tijdig bekend te zijn bij de gemeenteraad.

Zorg moet er zijn voor iedereen, met welke achtergrond dan ook. Simpelweg om het feit dat ziek of hulpbehoevend zijn voor niemand een keuze is.

Als zich in een gezin meerdere complexe hulpvragen voordoen, dit bij voorkeur te organiseren als 1 PGB voor het hele gezin.

***Smallingerlands Belang* staat voor goede zorg en vindt verdere bezuinigingen hierop onaanvaardbaar.**

Participatiewet

Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden. Dit geldt ook voor mensen met een arbeidsbeperking. Zij moeten zoveel mogelijk werk vinden bij een gewone werkgever.

Sociale werkvoorziening:

De herstructurering Sociale Werkvoorziening is in gang gezet. **Dit mag geen verslechtering voor de cliënten tot gevolg hebben.** De GR kan wat ons betreft worden opgeheven; wij denken dat voortzetting van Caparis door Smallingerland samen met Heerenveen en aangevuld met Opsterland en Tytsjerksteradiel een reële optie is nu Leeuwarden uit Caparis wil vertrekken.

Onze gemeente heeft zich aangemeld voor de pilot Legale Wietteelt, zoals het nieuwe kabinet in zijn plannen heeft staan. Wij zijn hier een voorstander van. Ons voorstel is dit uit te gaan voeren met Caparis.

Bestrijding Armoede

De welvaart mag dan voor veel inwoners zijn toegenomen het is helaas zo dat er groepen in de samenleving zijn die extra ondersteuning nodig hebben.

Wij volgen met grote interesse de ontwikkelingen rond het basisinkomen en staan er positief tegenover.

Het bestaan van een Voedselbank zou eigenlijk niet nodig mogen zijn, maar steunen wij het wel. *Smallingerlands Belang* staat voor de voortzetting van het sociaal minimabeleid. Onze speerpunten zijn: recht op bijzondere bijstand tot 115 % van het bestaansminimum en betaalbaar openbaar vervoer. Het is belangrijk dat ook de minima maatschappelijk actief kunnen zijn. Tegenover een uitkering staat wel de verplichting om met een maximale inspanning weer in het eigen levensonderhoud te voorzien. *Smallingerlands Belang* is voor een rechtvaardig sociaal beleid en zet zich in om de toegankelijkheid en bekendheid van de mogelijkheden op dit beleidsterrein te verbeteren.

Er dient door de gemeente maatwerk geleverd te worden voor bestrijding van armoede en vroeg signalering bij problematisch schulden.

Gezien de periode waarin we leven worden de digitale middelen steeds belangrijker en hiervoor moeten financiële middelen beschikbaar gesteld worden voor de laagste inkomens.

Kinderopvang en buitenschoolse opvang voorzien in toenemende mate in een behoefte; ook voor de minder draagkrachtigen dienen deze voorzieningen bereikbaar te blijven. Toegang voor financiële ondersteuning uit het Kind-pakket moet actief beleid zijn.

Mantelzorgers en vrijwilligers

Van alle zorg die wordt verleend, wordt een zeer belangrijk deel verleend door mensen die daarvoor niet betaald krijgen. Het gaat dan vaak om ouders die voor hun gehandicapte kinderen zorgen, partners die elkaar verzorgen of kinderen die hun ouders ondersteunen.

Helpen en verzorgen van iemand van wie je houdt doe je vaak met liefde. Maar vaak is het ook ontzettend zwaar. Soms gaat het zelfs om jonge kinderen die complete verantwoordelijkheden in het huishouden hebben of hoogbejaarden die hun partner verzorgen. Als gevolg van de bezuinigingen worden er nu vaker vrijwilligers ingezet, waar voorheen de professional het werk deed. *Smallingerlands Belang* strijdt ervoor dat vrijwilligers en mantelzorgers de maximale ondersteuning blijven ontvangen, hierop mag niet bezuinigd worden! Sterker nog, er moet meer in geïnvesteerd worden.

Om mantelzorgers te helpen en af en toe rust te geven, zet *Smallingerlands Belang* de komende jaren in op het extra ondersteunen van mantelzorgers.

Smallingerlands Belang beseft terdege de meerwaarde van de vrijwilligers in onze samenleving. Zonder de inbreng van de vrijwilligers is het bijna niet mogelijk de ambities waar te maken en de kansen te benutten. Daarom vindt *Smallingerlands Belang* financiële ondersteuning en erkenning van het vrijwilligerswerk door de gemeente van het allergrootste belang. Vrijwilligerswerk stimuleren en belonen door arbeid in ruil voor uitkering willen wij mogelijk maken.

Het verenigingsleven is van vitaal belang voor de onderlinge binding. Ook hier kan een goed ontwikkeld vrijwilligersbeleid veel betekenen. Wij zullen waar mogelijk verenigingen tegemoet komen in hun wensen.

M.O.S kan een belangrijke rol spelen door bij het beheren van de Vrijwilligers/Vacaturebank de vraag en aanbod beter bij elkaar te brengen.

Ouderenbeleid

Smallingerlands Belang is ervan overtuigd, dat voor een betere belangenbehartiging van ouderen, specifiek beleid nodig is. Aan het ouderenbeleid wordt sterk richting gegeven door de rijksoverheid. Het aantal inwoners dat tot deze groep behoort, stijgt. Uitgangspunt is dat ouderen in staat moeten worden gesteld om zolang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving te kunnen blijven wonen.

Woningaanpassing, stimuleren van mantelzorg, maaltijdvoorziening, handhaving en uitbreiding van bestaande voorzieningen (pinautomat, supermarkt + postagentschap) in de dorpen, zijn voor ons belangrijke aandachtspunten.

Een aandachtspunt bij het langer zelfstandig wonen is het risico van vereenzaming. Het is van groot belang om vereenzaming, in het kader van welzijn, tegen te gaan.

Volgens *Smallingerlands Belang* heeft M.O.S samen met de gemeente en de woningbouwcorporaties hierbij een belangrijke taak. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld het opzetten van een meldpunt "Vereenzaming." Dagopvang voor ouderen in kleine zorgcentra willen wij stimuleren. Het OV- met deeltaxi's binnen onze gemeente elektrisch uitvoeren, half geld zwembad, de 65+ kaart invoeren.

Jeugdzorg

Jeugdigen en ouders die gebruik maken van begeleiding, ondersteuning en zorg vanwege (chronische) problemen op het gebied van opvoeden en opgroeien vallen sinds 2015 onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De transformatie moet sneller worden doorgevoerd zodat niemand tussen wal en schip belandt. Wij zullen de transformatie van 1 gezin, 1 plan, 1 coördinator kritisch blijven volgen. De komende jaren geen budgetplafond instellen.

4. Wonen, woningbouw, leefomgeving, leefbaarheid, cultuurhistorische waarden

Starters hebben het moeilijk op de woningmarkt. Bij nieuwbouwprojecten moeten er voldoende betaalbare huur- en koopwoningen worden gebouwd. *Smallingerlands Belang* vindt dat de bouwgrond voor woningbouw in het algemeen en voor sociale huurwoningen in het bijzonder, voor een lagere prijs beschikbaar moet worden gesteld. Geen voorrang bij toewijzingen van een sociale huurwoning voor statushouders.

Wij willen extra aandacht voor levensloopbestendige bouw en de mogelijkheid voor het realiseren van een (tijdelijk) woonunit op eigen grond, het zogenaamde "kangoeroe-wonen."

Kleinschaligheid koesteren

Dorp blijft dorp, met waar mogelijk eigen voorzieningen, zoals o.a. een multifunctioneel centrum.

Wij willen veel nadruk leggen op een wijkgerichte benadering. Instrumenten zoals een wijkplatform, wijkanalyse, wijkplan, wijkaanpak, wijkagent en een wijkbudget, nemen wij nader onder de loep.

Jongeren en M.O.S-straathoekwerk weten elkaar steeds beter te vinden. In de afgelopen jaren heeft de gemeente vaak samen met Jeugdraad in een wijk gewerkt aan voorzieningen die zij wensen. Zo leveren jongeren zelf een belangrijke bijdrage aan het realiseren van hun eigen wensen voor het woon- en leefklimaat.

Smallingerlands Belang ziet dat dit vruchten afwerpt en wil deze samenwerking dan ook blijven stimuleren.

Welzijn boven welvaart

Een goede en veilige leefomgeving wordt door *Smallingerlands Belang* als basis gezien voor ons welzijn. voor wonen, uitgaan, recreatie, sporten en werken.

Behoud cultuurhistorische waarden en groen

Smallingerlands Belang streeft naar behoud van het culturele erfgoed. Zorg voor cultuurhistorische waarden is voor *Smallingerlands Belang* een speerpunt. En niet alleen voor bestaande oudere gebouwen, maar ook voor een zorgvuldig landschapsbeheer. Teveel afbraak van oude karakteristieke gebouwen heeft in het verleden plaatsgevonden. Denk aan de oude tabaksfabriek of Vreewijk.

Dit geldt ook voor het landschapsbeheer. In de loop van de tijd zijn veel boom- en houtwallen en elzensingels verdwenen. Voor gekapte bomen dienen verplicht jonge bomen worden geplant. Gezond leven doe je beter in een groene omgeving.

Natuurbeheer in de agrarische sector willen wij stimuleren: aansturen op "lânsdouwe" model, handhaven van boomwallen en coulisselandschap.

5. Politie en veiligheid

In onze maatschappij moeten we op een goede manier met elkaar samen leven. Met elkaar in gesprek komen en blijven. **Dat** kan problemen voorkomen. Ook goed toezicht voorkomt veel overlast. Wijkagenten zouden zich meer lopend of op de fiets in de wijk moeten laten zien. De wijkagent hoort in de wijk en niet achter de computer. Een gevoel van veiligheid in de directe woonomgeving kan gestimuleerd worden door betere handhaving van 'kleine' regels, zoals niet fietsen op stoepen en in winkelpromenades, of niet in donker fietsen zonder verlichting. Controle op het hondenpoep beleid.

Smallingerlands Belang vindt dat meer toezichthouders BOA's moeten worden ingezet: Zorgen dat hangplekken voor jongeren geen overlast geven voor direct omwonenden; handhaving bij overlast, verkeersveiligheid, evenementen.

6. Geen discriminatie, iedere inwoner telt

Smallingerlands Belang is tegen discriminatie op grond van leeftijd, religie, seksuele geaardheid zoals in onze grondwet vermeld staat.

Iedere inwoner telt en verdient een plaats in de samenleving. Voor onze samenleving is het belangrijk dat iedereen daarin een actieve rol kan vervullen of door betaald werk te verrichten, of als vrijwilliger, of als mantelzorger.

7. Financieel beleid

Sluitende begroting is ons uitgangspunt: geen (onnodige) lastenverhogingen en geen geldverslindende prestigeprojecten!

Afschaffen Hondenbelasting, of tenminste halveren.

Rijksbezuinigingen werken structureel door in gemeentelijke begrotingen en verplichtingen met betrekking tot werk en bijstand, door overdracht taken van het rijk naar gemeente. De gemeente moet bedrijfsmatig werken en handelen, gericht zijn op doelmatigheid, continuïteit en zekerheid. Vrije financiële ruimtes vragen om zorgvuldige afwegingen tussen de harde (bijv. wegen, lantarenpalen) en de zachte (bijv. WMO) sector. Dat daarbij voortdurend oog is voor mogelijkheden tot besparing in de gemeentelijke organisatie, is voor *Smallingerlands Belang* noodzakelijk.

Wij willen op de kleintjes letten, want het is tenslotte **Uw geld!**

Smallingerlands Belang vindt dat gemeentelijke belastingen alleen mogen worden verhoogd als een grondige analyse van de noodzakelijke uitgaven en de financiële positie aantoont dat dit strikt noodzakelijk is.

De gemeente zal met het oog op de kostenontwikkeling de komende jaren een personeelsstop moeten doorvoeren. Er moet door de gemeente worden onderzocht

welke taken die nu door de gemeente worden uitgevoerd efficiënter aan private lokale ondernemers kunnen worden uitbesteed.
Geld wat overblijft op de begroting nadat alle reserveringen zijn gedaan moet zoveel mogelijk terug naar de inwoners.

Subsidies

Smallingerlands Belang stelt dat subsidie een bijdrage van de gemeente is waarmee een activiteit gecontinueerd kan worden. Subsidies hebben als doel om een bepaalde ontwikkeling te stimuleren. Daarbij gaat het veelal om het bevorderen van al dan niet nieuw beleid en activiteiten die van algemeen of maatschappelijk belang zijn. Duidelijkheid is daarbij een voorwaarde voor zowel de gemeente als voor de ontvangers. Een prestatieovereenkomst is wenselijk en schept die duidelijkheid. De gemeente moet actief blijven zoeken naar provinciale, landelijke en Europese subsidies.

8. Kunst en cultuur

Kunst en cultuur bepalen voor een belangrijk deel de leefbaarheid en levendigheid binnen een gemeente. Kunst en cultuur zijn voor *Smallingerlands Belang* dan ook geen sluitpost op de begroting. We zien de laatste jaren een toenemend aantal initiatieven en activiteiten op deze gebieden en ondersteunen deze van harte. Daar waar nodig zullen deze moeten worden gestimuleerd en gesubsidieerd. Wij zijn echter van mening dat het bedrijfsleven en onze buurgemeenten hier ook een financiële verantwoordelijkheid in dienen te nemen, zodat kunst en cultuur niet afhankelijk zijn van de conjunctuur. Belangrijk is een laagdrempelige toegankelijkheid van de Lawei en Poppodium Iduna.

Met name voor de jeugd dient er extra aandacht te zijn: initiatieven vanuit en voor deze doelgroep kunnen op onze steun rekenen. Muziekonderwijs die zo laagdrempelig mogelijk moet zijn en blijven: redelijke tarieven zijn hierin de belangrijkste voorwaarden. De bibliotheek als basisvoorziening dient intact te blijven.

9. Verkeer, transport, bereikbaarheid

Snelle spoorverbinding opnieuw op de agenda!

Bedrijventerreinen en winkelcentra moeten goed bereikbaar zijn. Voor de "natte industrie" moet de vaarweg naar Drachten verbeterd worden of eventueel moet er een nieuwe vaarweg komen, zodat de recreatievaart wordt gescheiden van de beroepsvaart.

De geplande rotondes op de Noorderhogeweg, die in het kader van de Samenwerkingsagenda met de provincie samen worden gefinancierd, zullen de doorstroming bevorderen. Grote infrastructurele projecten kunnen alleen worden uitgevoerd met ruime financiële bijdragen van rijk en provincie. Dat geldt ook voor de aanpak van het Kruispunt Gauke Boelensstraat – Zuiderhogeweg. Doorstroming Eikesingel en herziening plannen kruispunt Zuider-/Noorderdwarsvaart/de Raai. Er zijn nog enige "onveilige" knelpunten die moeten worden aangepakt: Kruispunten Lauwers/Sydwende, Postlaan/Theo van Doesburgstraat en Bisschopsweg/Broekfinne. Vooral de afwikkeling van verkeer vanuit de wijk Drachtstervaart willen wij verbeteren. Het is zo langzamerhand tijd voor een zorgvuldige afweging of het Shared Space-effect nog aan zijn doel beantwoordt.

Meer transferia zijn voor ons **niet** nodig!

Het vliegveld optimaliseren voor recreatieve doeleinden. Op Schiphol en Lelystad is het luchtruim overvol en dat biedt ons vliegveld extra mogelijkheden.

10. Onderwijs

Goed onderwijs is van groot belang voor de samenleving. Voor *Smallingerlands Belang* is bijzonder onderwijs volledig gelijkwaardig aan het openbaar onderwijs.

Veilige fietsroutes voor de scholieren met voorrang voor de fietser – alle rotondes in onze gemeente dezelfde voorrangregel – bij kruispunten en rotondes veilige oversteekplaatsen. Natuurlijk zullen wij ook blijven hameren op veilige schoolroutes voor kinderen en veiligheid rondom scholen bij het halen en brengen.

Smallingerlands Belang is trots op de ontwikkeling van ROC Friese Poort en het Leerpark, en zal waar mogelijk een verdere ontwikkeling van hoogwaardige technische opleidingen, MBO+ opleidingen, steunen.

Voor onderhoud van schoolgebouwen dienen meer middelen beschikbaar te worden gesteld. Achterstallig onderhoud moet zo spoedig mogelijk worden opgelost. Nieuwbouw van obs De Swetten samen met pcbo It Ambyld heeft voor ons de komende jaren prioriteit.

11. Sport, recreatie en toerisme

Sport en recreatie is belangrijk voor alle mensen. Jong en oud. Speciale aandacht hebben wij voor de veiligheid van de skatebaan op het Slingepark.

Verenigingen geven een gemeenschap een sociale cohesie en dat is een waarde die we moeten koesteren in een steeds meer verhardende maatschappij. Afgezien hiervan is sport gewoon leuk en gezond. Het gemeentelijke beleid moet er daarom op gericht zijn deze voorzieningen duurzaam in stand te houden. Recreatie- en educatie-mogelijkheden zijn voor ouderen middelen om sociaal actief en bij de tijd te blijven. "Meer bewegen voor ouderen" blijven wij stimuleren. *Smallingerlands Belang* vindt dat picknicken in openbare parken mogelijk moet zijn.

Nieuwbouw Zwembad de Welle realiseren op de Noorderhogeweg, met zomer en wintervoorzieningen.

Toerisme kan in onze gemeente een belangrijke impuls krijgen met het recreatieve plan Waterfront, het afronden van het plan Drachtstervaart.

De verdere ontwikkeling van de "gebiedsvisie Oudega" tot de Oostelijke Poort Friese Merengebied heeft voor ons prioriteit. De fietsroute in en om naar Drachten, is van grote betekenis voor een veilige recreatieve fietsverbinding.

Deze ontwikkelingen zullen wij steunen.

12. Gemeentelijke dienstverlening

Smallingerlands Belang wil inspraak en bewonersparticipatie bevorderen. Dit betekent: openheid naar de inwoner; de inwoners serieus nemen; inwoners in een vroeg stadium betrekken bij aanpassingen in hun eigen woon- en leefomgeving en eenvoudiger regelgeving. De ambtenaar is er voor de inwoners. Dát is waar *Smallingerlands Belang* voor staat. Daarmee wordt de invloed van U versterkt! De invoering van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2020,* als vervanger van tal van huidige wetten en regelingen, zien wij van *Smallingerlands Belang* als een uitstekende gelegenheid om te betrokkenheid van onze inwoners bij de ontwikkelingen in hun omgeving te vergroten en te formaliseren.

Tenslotte: Als een ambtenaar in onze gemeente woont zal hij beter op de hoogte zijn van de lokale omstandigheden; de ambtenaar mag daarom ook wel meer dan nu inwoner van onze gemeente zijn.